

به رسم ختنه کردن زنان نه بگوئید و به قانون ممنوعیت این کار آری بگوئید

- توسط کامیل احمدی

- مورخ 2007/11/28 <http://www.kurdmedia.com/article.aspx?id=14311>

خشونت علیه زنان و دختران مشکلی نسبتا همه گیر است. دست کم یک زن از هر سه زن در سراسر دنیا کتک خورده، وادار به ایجاد ارتباط جنسی شده و یا به هر نحو دیگر در طول زندگی خود مورد آزار قرار گرفته است و در اغلب موارد هم شخصی که به وی آسیب زده از نزدیکان او است. شاید فراگیرترین نقض حقوق بشر که امروزه ما آنه را به رسمیت می شناسیم، مواردی است که زندگی ها را ویران می کند، جوامع را از کار می اندازد و جلوی پیشرفت را می گیرد (1).

بر اساس اخبار ارائه شده توسط AFP در 4 ماه گذشته 27 نفر زن در کردستان عراق در اثر چیزی که اصطلاحا به آن قتل ناموسی گفته می شود کشته شده اند، این مقدار نشان دهنده شرایط سختی است که زنان کرد در آن زندگی می کنند.

تقریبا همه ما تلاش خود را می کنیم تا جلوی خشونت علیه زنان را بگیریم و همه با هم نسبت به ختنه زنان نه بگوئیم. این عمل هنوز هم در برخی مناطق دنیا مانند کردستان عراق و ایران اجرا می شود. ما باید همه باهم سعی کنیم قوانینی بر علیه این عمل به تصویب برسانیم.

من اخیرا برای انجام تحقیقاتم سفری به کردستان داشتم و از اینکه دیدم چقدر نسبت به مساله ختنه شدن زنان در مناطق کردستان بی توجهی صورت می گیرد واقعا ناراحت شدم. حاصل سفر من به این مناطق تهیه یک فیلم کوتاه مردم شناسی / انسان شناسی با نام «به نام سنت» بود که در فستیوال آینده فیلم های کرد در لندن به نمایش در خواهد آمد (<http://www.lkff.co.uk/documentaries4.html>) داستان این فیلم زندگی یک دانش آموز جوان را در مدت دو هفته نشان می دهد، وی اخیرا از مادرش شنیده است که ختنه شده است و این فیلم تلاش می کند با صحبت مستقیم با محلی ها، والدین، فرد روحانی، پزشکان و همچنین افرادی که از این راه امرار معاش می کنند به این موضوع بپردازد. داده ها و تحقیقات اخیر من نشان دادند که تقریبا درصد بالایی از

دختران در ایران (شرق کردستان) هنوز ختنه می‌شوند و این میزان 65٪ در میان زنان ختنه شده در کردستان عراق است که توسط WADI گزارش شده است (& www.wadinet.de <http://www.stopfgmkurdistan.org>).

سوابقی در زمینه ختنه زنان (معیوب‌سازی جنسی زنان)¹

بر اساس تحقیقاتی که جدیداً انجام شده است عمل معیوب‌سازی جنسی زنان اقدامی سنتی است که تقریباً از 2000 سال پیش در آفریقا آغاز شده است. در ابتدا این عمل یک کار فرهنگی بوده است و ارتباطی با مذهب نداشته است. اما برخی از مذاهب ختنه زنان را در دستورات خود گنجانده‌اند. این اقدام آنقدر در این فرهنگ‌ها جا افتاده است که تبدیل به بخش اصلی آنها شده است. برای اینکه این اقدام متوقف شود باید این باور را متوقف کنیم که در صورتی که یک دختر ختنه نشود تبدیل به یک زن بالغ نمی‌شود (2).

عبارت عقیم‌سازی جنسی زنان اشاره به برداشتن همه یا بخش‌های بیرونی دستگاه تناسلی زنان. سه روش مختلف برای این کار وجود دارد که عبارتند از:

1- سنت ختنه²: شامل برداشتن پوست ختنه گاه (یعنی بخش قابل جدا شدن پوست، یا هود) و / یا نوک کلیتوریس. سنت به زبان عربی به معنی «رسوم» است.

2- کلیتوریدکتومی³ که شامل برداشتن کل کلیتوریس (پوست ختنه گاه و غدد) و حذف لب مجاور می‌شود.

3- بستن کل آلت تناسلی برای جلوگیری از عمل جماع⁴ (ختنه فارونیک) که شامل اجرای عمل کلیتوریدکتومی و حذف کل لب مجاور می‌شود. سپس کل محل بخیه شده و فقط یک سوراخ کوچک باقی می‌گذارد تا ادرار و خون پررود بتواند از آن سوراخ خارج شود.

در آفریقا 85 درصد موارد ختنه زنان شامل کلیتوریدکتومی است و 15 درصد آنها کل آلت تناسلی را می‌بندند. در برخی موارد فقط پوست رویی برداشته می‌شود.

سن، روش مورد استفاده و اثرات منفی این کار چیست؟

روش اجرای این ختنه‌ها متفاوت است و در برخی افراد در زمان تولد انجام می‌شود اما در برخی دیگر بعد از اولین حاملگی این کار را می‌کنند، اما در بیشتر مواقع بین سن 4 تا 8 سالگی شاهد این اقدام هستیم. در اغلب موارد این کارها بدون نظارت یک فرد دارای تجربه آموزش‌های پزشکی انجام می‌شود که دلیل این مساله عدم سواد کافی یا امکانات پزشکی است. به ندرت از مواد بی‌حسی استفاده می‌شود. زنان مسن‌تر دختر را نگاه

¹ Female Genital Mutilation (FGM)

² Sunna Circumcision

³ Clitoridectomy

⁴ Infibulation

می‌دارند تا حرکت نکنند. وسایل مورد استفاده توسط ماماها خیلی متفاوت است و شامل موارد ذیل می‌شود: شیشه شکسته، درب حلبی، تیغ ریش تراشی، چاقو، قیچی و یا هر جسم نوک تیز دیگر. این آیتم‌ها معمولاً قبلاً استفاده شده یا بعداً باز هم استفاده می‌شوند و ضد عفونی نمی‌شوند. وقتی دستگاه تناسلی بریده شد بچه را بخیه می‌کنند و پاهای او را برای مدت 40 روز می‌بندند.

این کار می‌تواند تبعات گوناگونی برای دختر داشته باشد که حتی شامل مرگ هم می‌شود. برخی از نتایج آن عبارتند از عفونت‌های جدی، آلودگی به HIV، آبسه شدن و تومورهای خوشخیم کوچک، خونریزی، شوک، و کیست کلیتوریس. اثرات طولانی مدت نیز ممکن است شامل سنگ کلیه، نازایی، اختلال عملکرد جنسی، افسردگی، عفونت‌های مختلف دستگاه ادراری، مشکلات گوناگون زنان و زایمان باشد.

برای اینکه این دختر بتواند رابطه جنسی همراه با دخول داشته باشد باید این بخش‌های بخیه شده باز شوند و حتی در برخی موارد بریده شوند. بعد از تولد کودکان برخی زنان دوباره دوخته می‌شوند تا آلت تناسلی‌شان برای همسرشان مجدداً تنگ شود.

این عمل فرهنگی است یا مذهبی؟

در یک جامعه که در آن عمل ختنه کردن زنان مرسوم است یک دختر تا زمانی که این عمل روی وی انجام نشده باشد یک بزرگسال در نظر گرفته نخواهد شد. همچنین در بسیاری از فرهنگ‌ها یک زن تا زمانی که ختنه نشده باشد نمی‌تواند ازدواج کند. نوع روش مورد استفاده بر اساس شرایط خاص متفاوت است و این شرایط شامل گروه‌های اخلاق زنان، کشوری که در آن زندگی می‌کنند، مناطق شهری و روستایی و همچنین شرایط اقتصادی و اجتماعی آنها می‌شود.

ختنه کردن زنان یک عمل فرهنگی است. در فرهنگ‌هایی که این اقدام را برای شروع زن شدن یک دختر لازم می‌دانند این کار به تعریف یک گروه واحد کمک می‌کند. بیشتر جوامعی که در آنها ختنه کردن زنان لازم است فکر می‌کنند که اگر یک دختر این کار را نکند یعنی بزرگ نشده و حذف این اقدام از این فرهنگ سبب از بین رفتن فرهنگ آنها می‌شود.

جوامعی که دست به این اقدام می‌زنند ادعاهای زیادی در مورد دلایل این اقدام خود دارند که به شرح ذیل است:

در اغلب جوامع دارای فرهنگ ناقص سازی جنسی زنان یکی از باورهای بسیار مهم این است که این کار سبب کاهش میل جنسی زنان می‌شود و به همین دلیل آنها کمتر به سراغ خیانت به همسران خود می‌روند. این مساله در این جوامع بسیار حیاتی است چرا که شرافت وی برای خانواده وابسته به این است که بخش تناسلی دختر قبل از ازدواج باز نشده باشد.

- 1- برخی فکر می‌کنند کلیتوریس و فرج بخش‌های مردانه اندام زن هستند و بنابراین برداشتن آنها سبب افزایش حالت زنانه دختر می‌شود.
 - 2- همچنین این باور وجود دارد که در صورتی که یک دختر این کار را انجام نداده باشد ناپاک است و نباید غذا و آب تهیه کند.
 - 3- برخی از گروه‌ها بر این باور هستند که در صورتی که کلیتوریس با آلت یک مرد تماس داشته باشد آن مرد خواهد مرد. همچنین این در صورتی که سر بچه با کلیتوریس تماس داشته باشد نوزاد می‌میرد، یا اینکه شیری که از سینه زن ختنه نشده بیرون می‌آید سمی است.
 - 4- این باور که زنان ختنه نشده نمی‌توانند نطفه ببندند بنابراین باید آنها را ختنه کرد تا بارور شوند.
 - 5- بود بد دستگاه تناسلی زن تنها با برداشتن کلیتوریس و لب قابل درمان است.
 - 6- از سرطان واژن جلوگیری می‌کند.
 - 7- کلیتوریس اصلاح نشده می‌تواند منجر به خود ارضایی یا همجنس‌گرایی دختران شود.
 - 8- جلوی عصبی شدن زنان و دختران را می‌گیرد.
 - 9- جلوی زرد شدن رنگ صورت را می‌گیرد.
 - 10- چهره زن را زیباتر می‌کند.
 - 11- مردان مسن‌تر ممکن است نتوانند خود را با خواسته‌های جنسی همسرشان مطابقت دهند.
 - 12- کلیتوریس دست نخورده می‌تواند سبب برانگیختگی جنسی شود و در زنان در صورت سرکوب این میل می‌تواند منجر به عصبی شدن شود.
- این عمل ختنه زنان به پیش از اسلام باز می‌گردد اما اغلب مسلمانان این کار را انجام نمی‌دهند. این عمل همچنین توسط یهودی‌های اروپا نیز انجام می‌شد. جوامعی که هنوز هم این اقدام را انجام می‌دهند از سنت‌های مذهبی آنیمیست پیروی می‌کنند.
- در کشورهای که مسلمانان اقدام به ختنه کردن زنان می‌کنند می‌توانند این عمل خود را با حدیث حضرت محمد توجیه کنند که در دو مورد از احادیث اهل سنت آمده است:
- 1- یک بحث بین محمد و ام حبیبه ثبت شده است. این زن عمل بستن کل آلت تناسلی برای جلوگیری از عمل جماع را روی برده‌ها انجام می‌داد. او گفته بود به این کار خود ادامه می‌دهد مگر اینکه «این کار ممنوع باشد یا شما دستور دهید من این کار را نکنم». پیامبر (بر اساس یک ترجمه) به وی گفته بود: «این کار مجاز است. نزدیک‌تر بیا تا خودم به تو یاد بدهم. اگر می‌بری نباید این کار را زیاد انجام دهی چون این کار صورت را درخشان می‌کند و برای شوهر لذت بیشتری دارد».

2- بر اساس شواهد ارائه شده توسط اهل سنت محمد با همسران انصار سخن می‌گفت: «به آرامی و بدون زیاده روی ببرید، چون این کار برای همسران شما لذت فراوانی دارد».

این متون از اعتبار و صحت بسیار اندکی در بین مسلمین برخوردار است و با قرآن تناقض دارد:

1- گویا خداوند تنها کلیتوریس را به منظور ایجاد لذت آفریده است. این بخش از بدن هیچ کاربرد دیگری ندارد. هیچ دستوری در قرآن یا از طرف حضرت محمد صادر نشده که نشان دهد باید کلیتوریس با جراحی تغییر پیدا کند. بنابراین خداوند حضور آن را تأیید می‌کند. همچنین نباید این بخش از بدن برداشته شده و یا تغییری در سبب آن ایجاد شود.

2- در قرآن آمده است که شوهر باید در زمان داشتن روابط جنسی به همسرش لذت بدهد. در صورتی که عمل ختنه سبب کم شدن یا کلا از بین رفتن لذت زن از رابطه می‌شود.

برآورد می‌شود تعداد 135 میلیون زن و دختر در حال حاضر ختنه شده‌اند و هر سال 2 میلیون نفر در خطر انجام این کار هستند. این کار در آفریقا در 28 کشور، در خاورمیانه و بخش‌هایی از آسیا و شمال آمریکا، آمریکای لاتین و همچنین اروپا اجرا می‌شود. امروزه باور بر این است که مبدا این اقدام آفریقا بوده و در آنجا این عمل یک رسم فرهنگی بوده است. به لینک ذیل مراجعه کنید تا با برخی شواهد مطابق با این نتیجه‌گیری مواجه شوید.

سازمان عفو بین الملل امروزه مبارزه با این اقدام را که سبب ناقص شدن میلیون‌ها دختر در سال می‌شود آغاز کرده است. امروزه ختنه زنان تبدیل به یک مساله حقوق بشر شده است و در سطح بین‌الملل مورد توجه قرار گرفته است. ختنه زنان جز چهارچوب جهانی حمایت حقوق بشر که در سال 1958 در سازمان ملل نوشته شد قرار داشت. در طی دهه سازمان ملل برای زنان (بین 1975 تا 1985) بود که کارگروه اقدامات سنتی موثر بر سلامت زنان و کودکان سازمان ملل تاسیس شد. این گروه به توسعه و تهیه طرحی برای حذف اقدامات سنتی مضر و موثر بر سلامت زنان و کودکان کمک کرد. سازمان بهداشت جهانی، صندوق کودکان سازمان ملل و صندوق جمعیت‌های سازمان ملل در آوریل 1997 برنامه‌ای تهیه کردند که قرار بود بر آن اساس مقدار ختنه زنان در مدت 10 سال کاهش شدیدی پیدا کند و ظرف سه نسل کلا این اقدام ریشه کن شود.

دکتر نهلد توبیا از سودان و استاد بالینی CSPH در زمینه جمعیت و سلامت خانواده در این خصوص می‌گوید: «ختنه زنان یکی از نشانه‌های توانایی ازدواج در زنان است چرا که نماد کنترل اجتماعی بر لذت جنسی آنها از طریق بردین کلیتوریس یا بستن مجرای دخول می‌باشد. دکتر توبیا همچنین باور دارد که ختنه زنان مشکلات حقوق بشری خیلی زیادی به همراه دارد که عبارتند از حقوق تناسلی افراد، حمایت در برابر خشونت، حقوق زنان و مخصوصا کودکان، چرا که اغلب این عمل روی دختران 4 تا 10 ساله شکل می‌گیرد. حتی با وجودی که

هیچ پایه و اساس تئوری برای عمل ختنه زنان وجود ندارد، تا زمانی که ما نتوانیم به درک صحیحی از باورهای فرهنگی برسیم نمی‌توانیم این اقدام را ریشه کن کنیم. پروفیسور استفان ایزاکس، متخصص مسائل حقوق بشر می‌گوید: حقوق بشر در تعریف فراتر از نسبییت فرهنگی است. اما بحث‌های فرهنگی و مذهبی باید برای اجرای این سیاست‌ها مد نظر قرار بگیرند. اما توبیا اعتقاد دارد که هدف پایان دادن به ختنه زنان نباید هیچگاه فراموش شود. هیچ تعریف اخلاقی نمی‌توان برای ادامه اقدام فرهنگی ارائه کرد که به سلامت زنان آسیب می‌زند و در فعالیت جنسی آنها تداخل ایجاد می‌کند. به زودی در کشورهای غربی هر نوع اقدام برای ختنه کردن زنان غیرقانونی خواهد شد و به زودی در آفریقا نیز شاهد تصویب این قانون خواهیم بود.

کامیل احمدی

کامیل یک وبسایت در آدرس ذیل دارد:

www.kameelahmady.com

<http://www.kurdmedia.com/article.aspx?id=14311>

منابع:

http://www.unicef.org/protection/index_genitalmutilation.html

<http://www.who.int/en/>

<http://www.cirp.org>

www.wadinet.de

<http://www.stopfgmkurdistan.org/>

<http://www.lkff.co.uk>

